

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas



STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA



Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ



VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylis
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirklauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinskaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

RYŠYS TARP VAIKŲ ŽARNYNO MIKROBIOTOS IR AUTIZMO SPEKTRO BEI AKTYVUMO IR DĖMESIO SUTRIKIMŲ

Autorė. Ieva PEČIULYTĖ, III kursas.

Vadovė. Prof. dr. Sigita LESINSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Tikslas. Apžvelgti mokslinėje literatūroje pateikiamus duomenis apie žarnyno mikrobiotos ir autizmo spektro bei aktyvumo ir dėmesio sutrikimų sąsajas, bei galimą jų reikšmę klinicinei praktikai.

Metodai. Naudojant *PubMed* duomenų bazę atlikta mokslinės literatūros apžvalga. Literatūros paieška atlikta 2015–2025 metų laikotarpiu, tačiau tinkamus įtraukimo kriterijus atitinkančios publikacijos buvo publikuotos nuo 2017 metų. Literatūros paieškai naudoti raktinių žodžių junginiai, tokie kaip: *“gut microbiota”, “autism spectrum disorder”, “attention-deficit / hyperactivity disorder”, “children”, “adolescents”, “processed food”, “neurodevelopmental disorders”*.

Rezultatai. Žmogaus mikrobiota – tai trilijonai mikroorganizmų, natūraliai gyvenančių mūsų kūne ir sudarančių unikalią simbiotinę ekosistemą. Ji veikia kaip „antrasis organas“, būtinas imunitetui, virškinimui, vitaminų sintezei ir nuotaikos reguliavimui. Pirmosios šią temą nagrinėjančios publikacijos pasirodė tik nuo 2017 metų, kas leidžia manyti, jog tai palyginti nauja ir sparčiai besivystanti tarpdisciplininė mokslo sritis. Analizuota literatūra rodo, kad vaikams, sergantiems autizmo spektro sutrikimu (ASS) ir aktyvumo bei dėmesio sutrikimu (ADS), dažnai nustatomi žarnyno mikrobiotos sudėties pokyčiai. Tyrimai rodo galimą žarnyno ir smegenų ašies vaidmenį šių sutrikimų patofiziologijoje, įskaitant neurotransmiterių metabolizmo ir neuroinflammacinių procesų pokyčius. Nustatyta, kad ankstyvieji aplinkos veiksniai, tokie kaip gimdymo būdas, mityba, antibiotikų vartojimas ir žindymas gali būti susiję su žarnyno mikrobiotos pokyčiais, galinčiais turėti įtakos ASS ir ADS simptomams. Be esamų sąsajų tarp mikrobiotos ir ADS bei ASS, bandoma rasti būdą, kaip būtų galima šias ligas gydyti ar bent jau palengvinti simptomus. Nagrinėjamos mikrobiotos modifikavimo galimybės, pavyzdžiui, taikant probiotikus ar mitybos intervencijas. Šie duomenys rodo, kad žarnyno mikrobiota gali būti svarbus veiksnys ASS ir ADS simptomų formavimuisi bei galimas terapinių intervencijų taikiny.

Išvados. Žarnyno mikrobiota gali turėti svarbų vaidmenį neurovystymosi sutrikimų patofiziologijoje. Literatūroje nurodoma, kad reikalingi tolimesni tyrimai siekiant geriau įvertinti mikrobiotos modifikavimo strategijų klinikinę reikšmę vaikų neurovystymosi sutrikimų gydyme.

Raktažodžiai. Žarnyno mikrobiota; autizmo spektro sutrikimas (ASS); aktyvumo ir dėmesio sutrikimas (ADS); neurovystymosi sutrikimai; vaikai.